

CORRECTIESLEUTEL

KLASSIEKE OUDHEID

Hellas en Rome

Correctiesleutel Klassieke Oudheid : Hellas en Rome.

- kaft (p.1 en 20)

Welk verband is er tussen de foto's en de Klassieke Oudheid?

Voorkant:

1. Beotische terracotta: Europa op de stier. Een verwijzing naar de mythe van Zeus die Europa vanuit Klein-Azië ontvoert naar Kreta. Naam van ons continent. De kiezelstenen verwijzen naar de verbondenheid van de mediterrane landen met de zee en de gevolgen daarvan op politiek, economisch en cultureel gebied.
2. Het krantenknipsel over een theatertekst van Euripides toont aan hoe de Griekse cultuur ook vandaag nog niets aan kracht heeft ingeboet.
3. Het krantenknipsel over het Venusbeeld verwijst naar de kunstmarkt maar werpt ook licht op de lotgevallen van antieke overblijfselen in de loop van de geschiedenis.
4. Het toegangsticket tot de Parthenontempel op de Atheense Akropolis vestigt de aandacht op belang van het toerisme en zijn bijdrage tot de kennis van de oudheid.
5. De foto van de Pont du Gard in Zuid-Frankrijk, een Romeins aquaduct, wijst op thans nog zichtbare architecturale overblijfselen in het landschap.

p.20: Achterkant:

1. De motieven op de huidige Griekse euro's verwijzen naar de oudheid. Links Europa op de stier (cfr. hoger nr.1), rechts de uil van de godin Athena.
2. De trionfboog van het Jubelparkmuseum, daterend uit de periode van Leopold II, toont de blijvende invloed aan van de antieke architectuur (hier verwijzen naar de triomfbogen op de maquette).
3. De overzichtskaart. De volgorde van de plaatsnamen laat toe een kort historisch overzicht te geven (Minoïsch, Mykeens, enz...)

p.2: Griekenland: een land gericht op de wereld.

1. *schrijf de juiste naam naast de figuren op de vaas.*

Van re naar li: Triptolemos die zijn wagen bestijgt, Demeter met sluier, kroon en staf, Korè met fakkel.

2. *wat maakt de wagen van Triptolemos bijzonder?*

Hij is gevleugeld (duidt op snelheid en verspreiding over de hele aarde).

Welke producten voerden de Grieken uit in ruil voor graan?

Van li naar re: olijfolie, wijn, afgewerkte metalen producten, aardewerk.

p.3: Homeros' Ilias en Odyssee

1. *Duid Achilleus aan op de vaas.*

Hij is de liggende figuur, die de hand naar het hoofd brengt (uitdrukking van rouw).

2. *Hoe zie je dat hij een krijger was?*

Aan een denkbeeldige wand hangen een schild en beenkappen.

3. *Hoe maakte de Griekse vazenschilder duidelijk wie de figuren zijn?*

Door hun namen er bij te schrijven.

Duid op het mozaïek Odysseus en Penelope aan.

Odysseus is de figuur uiterst links (met reizigersmutsje; de vrouw die hem omarmt is zijn trouwe echtgenote Penelope.

p.4: De Griekse vazen

vraag onderaan bij 'Asterix en de Olympische spelen'.

Er zijn zeker vier fouten te vinden: na de uitleg in verband met de stijlkenmerken en manier waarop de zwart- en roodfigurige vazen werden gemaakt, zouden de leerlingen de volgende opmerkingen moeten kunnen maken:

- het beschilderen van de vaas gebeurde niet na het bakken ervan
- het beschilderen van de vaas gebeurde niet in open lucht maar in ateliers
- er werd geen gebruik gemaakt van een kleurenpalet (hoort samen met de techniek)
- de Griekse vazenschilders maken geen portretten

p.5: **versiering**

1. geometrische stijl:

waarom noemen we deze stijl zo?

Er wordt voor de versiering gebruik gemaakt van figuren uit de meetkunde (= geometrie)

Bij de Attische grafamfoor:

1. *hoe worden de menselijke figuren afgebeeld?* Als silhouetten, zeer gestileerd.
2. *wat wordt er hier voorgesteld?* De opbaring en beklaging van de dode.

2. oriëntaliserende stijl:

Welke zijn de nieuwe motieven?

Dierenfiguren (echte én fantasiewezens) en talrijke vulmotieven (o.a. rozetten) die in friezen over het vaasoppervlak lopen.

3. Attische zwartfigurige stijl

Zie je een verband tussen de vorm van deze vaas en de versiering?

De vorm van deze vaas is de 'hydria', een waterkruik. Het is precies deze vorm die de vrouwen bij zich hebben om water te gaan halen, m.a.w. we zien hier een voorstelling van 'vaas op vaas'.

4. Attische roodfigurige stijl

Duid aan waar de sliblaag is aangebracht.

De figuur van de maenade is nu uitgespaard en de sliblaag is aangebracht op de plaatsen die bij het bakken zwart zijn geworden (achtergrond + details binnen de figuur)

p.6: **Sport ter ere van de goden**

Over welke vijf sporttakken gaat het?

Van li naar re en van boven naar onder: hardlopen, speerwerpen én discuswerpen (zie discus die op grond ligt), vèrspringen (zie halters voor de voeten van de jongen, met het houweel maakt hij de bodem geschikt voor zijn oefening), worstelen.

Hoe wordt Athena voorgesteld?

Als krijger, meer bepaald als hopliet, met helm, schild en lans

Waarnaar verwijzen de zuilen?

Naar haar tempel op de Akropolis.

Welke zijn haar symbooldieren?

De uil en de haan.

p.7: **Het bewogen leven van helden**

Herakles

Waaraan kan je Herakles herkennen?

Knots in de hand en gehuld in een leeuwenhuid.

1. *Hoe loopt de opdracht af?*

Hippolyte wordt door Herakles gedood.

2. *Op welke vaasvorm voorgesteld?*

Op een kantharos.

3. *..... Wat kan je uit de signaturen afleiden?*

Dat Doeris deze kantharos zowel gevormd heeft op het wiel/gebakken (epoièsen) als beschilderd (egrapsen).

Theseus

1. *Wat is een labyrint?*

Een doolhof.

2. *Hoe ziet de Minotauros er uit?*

Half mens - half stier.

3. *Naar welke historische periode verwijst het verhaal van Theseus?*

De Minoïsche periode.

p.8: **Dionysos en de wijnstok**

*Waaraan kan je **Dionysos** herkennen?*

Draagt een kantharos, is omringd met druiventrossen, draagt een krans van klimop, is vergezeld van een sater.

*Waaruit kun je afleiden dat dit beeld een **sater** voorstelt?*

Langsheen de sokkel groeien druivenranken, de figuur draagt een geitenvetel en heeft een bokkenstaartje, is vergezeld van een panter, het dier van Dionysos.

symposium

Wat doen de dienaren precies?

Zij mengen wijn met water.

p.9: **Waar goden op mensen en mensen op goden gelijken.**

Schoonheidsnormen: een vraag eerder ter discussie. Er kan hier gesproken worden over de idealiserende tendens in de Griekse beeldhouwkunst uit de klassieke periode (jonge mensen, mooie mensen ...).

Goden en hun attributen

Zeus: baard, staf en bliksem

Poseidon: baard, drietand

Apollo:

1. *wat houdt hij in de hand?* een muziekinstrument, de kithara.

2.waarvan was hij de god? Kunsten (muziek, zang, dans), kunst van de voorspelling (orakel).

3.waarvan was Artemis de godin? van de jacht.

Waaraan kan je Hermes herkennen?

aan zijn reizigershoed (petasos), zijn staf (kerykeion), zijn gevleugelde schoenen.

p.10: Twee werelden ontmoeten elkaar.

Ga eens naar de zaal van de beeldhouwkunst.

Zijn de beelden Grieks of Romeins?

Vaak Romeinse kopieën van Griekse beelden.

Wat kun je daar uit afleiden?

Grote bewondering van de Romeinen voor Griekse kunst.

p.11, 12 en 13: zie boekje Imperium Romanum p.8, 2 en 3:antwoorden overnemen.

p.14: Luxe villa op de helling van de Vesuvius.

Bij het fresco

1. Welke materialen bootst de schilder na?

Marmer, ook gevlekt marmer voor schijnarchitectuur (wanden,kroonlijst,zuil); hout voor het imiteren van de zoldering.

2.Wat heeft hij eigenlijk voorgesteld op de muur?

De façade van een gebouw, voorafgegaan door een portiek.

3.Welk ruimtelijk effect heeft een dergelijke muurschildering?

Ze vergroot de ruimte en roept een sfeer op van luxe.

p.15:

Romeinse goden ~ corresponderende Griekse goden:

1. Bacchus = Dionysos

2. Venus = Aphrodite

3. Hercules = Herakles

p.16: over Apamea. Cfr. Imperium Romanum p.4.

De zuilenportieken bepaalden het uitzicht van de stad. Duid op het plannetje aan waar ze stonden.

De zuilenportieken bevonden zich langs de beide zijden van de hoofdstraat (cardo), die loopt van noord naar zuid.

Hoe kruisen de straten elkaar?

Loodrecht = dambordpatroon.

Tot welke orde behoren de zuilen van Apamea?
Composiet.

p.17: **Netwerk van steentjes** (over mozaïeken van Apamea)

jachtmozaïek

1. *Waarom kiest men voor de jacht als thema?*

Jacht staat voor macht, nl. de macht van de Romeinse heerser in een overwonnen gebied.

2. *Hoe slaagden de kunstenaars erin diepte en beweging in dit mozaïek te brengen?*

Schaduw en aan de voeten en poten, kleurschakeringen op kleding van mensen en huid van de dieren, dynamische taferelen, voorstelling van mens en dier in beweging.

mozaïek uit de synagoge

1. *welke bevolkingsgroep leefde er dus in Apamea?*

Joden.

2. *Welk figuratief element verwijst daarnaar?*

De zevenarmige kandelaar of menora.

christelijke kathedraal

1. *welke zijn de christelijke symbolen?*

Kelk (en duiven) en mand met graan: staan voor brood en wijn = eucharistie.

2. *welke betekenis krijgt het jachttafereel nu?*

Staat in deze context voor *het offer*. Antiek heidens motief krijgt een nieuwe betekenis.

p.18: **Zorg voor de doden**

Bij de **lekythos**.

Wie is volgens jou de zittende figuur?

De dode zelf.

Wie zou de andere figuur kunnen zijn?

Een familielid dat afscheid neemt.

Waarom drukken ze elkaar de hand?

Bij de Grieken was de handdruk een geladen gebaar; het betreft een afscheid voor eeuwig.

Bij de **sarcofaag met Dionysos**

1. *Ken je de Romeinse naam voor Dionysos?*

Bacchus.

2. *Welke Dionysische elementen vind je in de versiering terug?*

Dionysos/Bacchus zelf, een dansende maenade/bacchante, een sater, de kop van een bok, een panter, druivenkrans, thyrsosstaf met druivenranken of klimop, een kantharos of drinkbeker, een theatermasker.

p.19: **Latijn of Grieks**

Vul aan: ΜΗΤΡΙ ΚΑΙ ΠΑΤΡΙ (mètri kai patri)
Voor wie richtte Euelpistos deze grafsteen op?
Voor zijn vader en zijn moeder.
Waarom heeft deze stèle de vorm van een deur?
Het is een symbolische toegang tot het hiernamaals.

Vul aan: INCOMPARABILI
Wat vond de man van zijn echtgenote? Zij was 'onvergelijkbaar',
m.a.w. zoals zij was er geen tweede.

p.20: zie hoger, samen met p.1.